

FILOZOF MEŞE



Anooshirvan Miandji
Resimleyen Candan İşcan

11. basım

b
Bilgi
Çocuk

**Anooshirvan
Miandji**



FİLOZOF MEŞE

Herkes üzerine düşeni yapmazsa ne olur?
Yükümüzü başkasına taşıttırmak istesek ne olur?
Toplu halde tembellik iyi midir? Rahata düşkünlüğün bedeli nedir?
Uzun zaman önce yapılmış hatalar düzeltilebilir mi?
Bir hatayı kabul etmemek ikinci hata mıdır?
Doğruyu yanlıştan ayıran nedir?

Neden bazıları doğrulara inanmak istemez?
Neden bazıları sorunları çözmek yerine onlarla yaşamayı ve acı
çekmeyi sever? Acı çekmek kader mi? Düşünmek çok zor bir iş mi?
Dedikodu bir düşünme şekli mi?
Kendisini eleştirmeyen toplumu ne bekler?

Tek başına kalmak yanılmak mı demektir?
Vazgeçmeyenler için bir olasılık daha var mıdır?

Bu sorulardan bazılarını merak ediyorsanız *Filozof Meşe*'yi
okumanız gerekebilir.

b
Bilgi



SERTİFİKA NO 15033



ISBN 978-975-22-0778-3
2020.06.Y.0105.7103

15 TL



BİLGİ YAYINEVİ
ÇOCUK KİTAPLIĞI

SERTİFİKA NO 15033

ISBN 978 - 975 - 22 - 0778 - 3

2020 . 06 . Y . 0105 . 7103

1.-3. Basım 2018

4.-10. Basım 2019

11. Basım

Ocak 2020

BİLGİ YAYINEVİ

Meşrutiyet Cd., No: 46/A, Yenişehir 06420 / ANKARA

Tlf.: (0-312) 434 49 98/ 434 49 99/ 431 81 22 • Faks: (0-312) 431 77 58

BİLGİ DAĞITIM

Gülbahar Mh., Gülbağ Cd., No: 33, A-B Blok,

Mecidiyeköy 34387/ İSTANBUL

Tlf.: (0-212) 217 63 40 - 44 • (0-212) 522 52 01

Faks: (0-212) 217 63 45 • (0-212) 527 41 19

www.bilgiyayinevi.com.tr • info@bilgiyayinevi.com.tr

ANOOSHİRVAN MİANDJİ

FİLOZOF MEŞE



BİLGİ YAYINEVİ

Kapak ve Resimler: Candan İşcan
Editör: Biray Üstüner

**Bu kitabın yayın hakkı,
yazarıyla yapılan sözleşme gereği
Bilgi Yayınevi Basım Dağıtım
Kitabevi ve Kırtasiye A.Ş.'ye aittir.
Kaynak gösterilmeden kitaptan
alıntı yapılamaz; yayınevinin yazılı
izni olmadan radyo ve televizyona
uyarlanamaz; oyun, film, elektronik kitap,
CD ya da manyetik bant haline getirilemez;
fotokopi ya da herhangi bir
yöntemle çoğaltılamaz.**

baskı: pelin ofset
(0-312) 395 25 80-81
sertifika no: 16157

*kendini eleştirebilen
ve geliştirebilen
tüm çocuklara*



Küçük meşe taşa bakıyordu. Gözünü taştan ayırmıyordu. Yüzünde garip bir ifade vardı. Sonunda dönüp annesine baktı ve "Anne, bir şey söyleyeceğim" dedi.

"Söyle kızım" dedi annesi.

"Benim boyum uzamıyor!"

Annesi, "Bu ne demek?" dedi.

Küçük meşe cevap verdi: "Bak, şu taşı görüyor musun? Oraya kadar gölgem gidiyor, sonra geri geliyor, gölgem o taşı bir türlü geçemiyor."

Annesi, "Olur mu?" dedi. "Yanlışın var, gölge çok da ciddi bir şey değildir, sonuçta her mevsim değişir, yazın başka kışın başka... Düşünme böyle şeyler."

Küçük meşe biraz duraksadı, yere baktı, sonra kafasını kaldırdı ve "Anne, ben bu baharı geçen baharla kıyaslıyorum, geçen sene baharda da aynı taşa kadar gidiyordu" dedi.



ANNE BENİM
BOYUM UZAMIYOR

BU NE DEMEK?



...GÖLGEM O TAŞI
BİR TÜRLÜ GEÇEMİYOR.

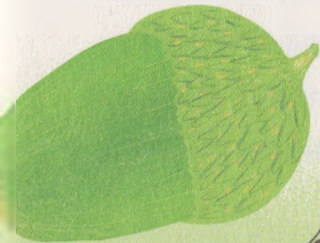
FİLOZOF MEŞE

Anne, sesini çıkarmadı.

Küçük meşe de “Acaba yanılıyor muyum?” diye düşündü çünkü annesi ona karşı hep samimi olmuştu.

Birkaç gün sonra meşenin dikkatini karıncalar çekti, palamutları alıp taşımak için büyük bir mücadele içindeydiler. Kendi boylarını aşan yükleri nasıl da azimle taşıyorlardı, çok çalışkanlardı. Meşenin aklına parlak bir fikir gelmişti: Birkaç tane palamut vardı ama onlar küçüklerdi, kendi kendine dedi ki: “Olsun, ben bunları karıncalara bırakayım, onlar için erzak olur, böylece ben de hafiflerim, yüküm azalır, belki boy atarım...”

“Hey sevimli karıncalar... Merhaba... Bakar mısınız... Diyeceklerim var!” diye seslendi küçük meşe. Karıncalardan biri kafasını kaldırdı, “Mmm... Meşgulüz biz!” dedi. Meşe gülümseyerek devam etti: “Bakın palamutlarımı sizin için bırakacağım, üzerinize düşmesinler, lütfen açılın.” Karınca cevap verdi: “Tamam, size zahmet olacak



ABLA BİZ
MEŞGULÜZ BURADA





ama bizim için de iyi olacak, yukarı çıkıp almak gerçekten sıkıntılı bir durum, bizi çok uğraştırıyor... Bak büyük meşelerde bu sıkıntıyı yaşıyoruz, palamutlarını bırakmıyorlar, oysa bir işe yaradıkları yok. Çoğu kışın dallardan düşüyor ama o zaman da biz kış uykusunda oluyoruz. Keşke herkes fazlalıklarından kurtulmayı bilse, paylaşırsa ne iyi olur, o verince mutlu olur, biz de alınca... Ah küçük meşe... Ne güzel kalbin var.”

Küçük meşenin gözleri parladı, bedenini dikleştirdi, silkelendi ve tüm palamutlarını karıncalara bıraktı. Palamutlar küçüktü ama karıncalar hiç yadırgamadılar. Meşe çok mutluydu, güzel bir şey yapmıştı.

Birkaç hafta büyük bir merakla gölgesini takip etti. Ama

FİLOZOF MEŞE

bir değişiklik göremiyordu, yavaş yavaş umudu azalıyor, üzüntüsü artıyor ve kafasındaki sorular çoğalıyor.

Annesi her şeyin farkındaydı, görmezden gelebilirdi ama bir gün, küçük meşenin üzüntüsüne artık dayanamadı, "Kızım, sana söyleyeceklerim var" dedi. Küçük meşe yavaşça kafasını kaldırdı ve sordu: "Hangi konuda anne?"

"Kafanı kurcalayan konuda kızım, en çok merak ettiğın konuda" dedi annesi sakince.

Küçük meşe şaşkıındı, dedi ki: "Anne, ben aslında çok şeyi merak ediyorum, sen hangisini anlatacaksın ki?"

Annesi başını eğdi, biraz sustu, sonra başladı: "Şu gölge meselesi, hani gölgen uzamıyordu ya, onun gerçek sebebini anlatacağım."

Küçük meşe gerçekten meraklanmıştı, annesinin anlatacaklarının, kafasındaki sorulara yanıt olacağını düşündü, bu yüzden heyecanla, "Hadi anne, hadi, çok iyi olur" dedi.

Annesi anlatmaya başladı: "Bak kızım, anlatacağım hikâyeyi çoğu meşe bilmez, bilenlerin çoğu da yanlış bilir, hatta bu hikâyenin düzme-

ANOOSHİRVAN MİANDJİ

ce olduğunu, gerçeği yansıtmadığını söyleyenler var, unutanları saymıyorum bile ki o da başka dert... Bu yüzden anlatacaklarımı can kulağıyla dinle. Çünkü eğer bir sorunu çözmek istiyorsan önce elindeki bilgi güvenilir olmalı, her şeyi o bilgi üzerine inşa edersen o bilgi sağlam olmalı.”

Küçük meşe dikkatle dinliyordu. Annesi devam etti: “Bundan yıllar önce biz burada on-on beş tane meşeydik, o sene biraz kuraklık vardı, sıcaktan bunalmıştık, hem güneş yakıyordu hem su bulmak zorlaşmıştı. Çaresizdik, her kafadan bir ses çıkıyordu, ne yapmalıyız, ne yapabiliriz diye... Sonra ortadaki meşe bir şey söyledi!”

Küçük meşe heyecanla, “Ne söyledi?” diye sordu.

“Ortadaki meşe dedi ki, ‘Arkadaşlar, parlak bir fikrim var. Ben ortadayım ya, eğer biraz büyüyebilirim, şemsiye gibi hepimizi kavrırım, güneş sizi yakmaz. Bir diğeri dedi ki, ‘Çok güzel ama bizim için kendini feda mı edeceksin? Güneş bu defa seni yakar!’ Ortadaki meşe yanıtladı: ‘Evet, haklısın. Fakat belki daha derine iner ve kökümle daha çok su çekersem, o zaman yapraklarımda

FİLOZOF MEŞE



daha çok su olur, güneş beni yakamaz.' Herkesin aklına yatmıştı, hepimizin derine inip su bulmasındansa onun hepimizin adına daha çok su çekmesi, şemsiye gibi genişleyip hepimizi kurtarması, kolay ve pratik bir çözümdü. Bu yüzden herkes köklerini çekti ve ortadaki meşenin daha derine inmesine izin verdi.

Öyle de oldu, o derine indikçe çok su çekti, su çektikçe büyüdü, büyüdüğüce dalları yaprakları çoğaldı ve sonunda dediği gibi, hepimizi kapatacak kadar büyük bir meşe oldu... Artık güneş bizi yakmıyordu. Herkes çok mutluydu, o hepimiz için ideal bir meşe olmuştu, herkes ondan övgü

ANOOSHİRVAN MİANDJİ

ile bahsediyordu; nasıl fedakâr olduğunu, kendini düşünmediğini, bizim için risk aldığını anlatıp duruyorduk... O da sesini çıkarmıyordu, pek alçakgönüllüydü... Ama bir süre sonra bir şeyler ters gitmeye başladı, bir anormallik vardı. Bizler sanki gittikçe zayıflıyorduk.”

Küçük meşe sordu: “Nasıl anne? Bir şey anlamadım.”

Annesi devam etti: “Bak ne güzel dedin: Anlamadım! Anlamadığımız zaman anlamadık dememiz gerekir, yoksa hiçbir zaman yeni bir şey öğrenemeyiz. Çoğu meşe anlamasa bile anlıyormuş gibi yaptı, yanlış ve kötü bir alışkanlık... Bizi halsiz bırakan o büyük meşenin kendisiydi, üzerimizi öyle kapatmıştı ki artık doğru dürüst güneş alamaz olmuştuk. Tamam, güneş önceden bizi yakıyordu ama bizim derdimiz güneşten tamamen kurtulmak değildi ki... Ama o artık bizi güneşten neredeyse koparmıştı... Bununla kalsa iyi, aşağıdan da kökü öyle genişlemiş, öyle kalınlaşmıştı ki neredeyse derin toprak ile bizim aramızda beton gibi bir duvar örmüştü.”



ANOOSHİRVAN MIANDJİ

Küçük meşe şaşkınlığını gizleyemedi ve "Anne, özetler misin ne demek istediğini?" dedi.

"Tabii özetlerim tatlı kızım: Şu ortadaki büyük meşe var ya, yukarıdan dallarıyla, aşağıdan kökleriyle bizi kapatıp sıkıştırdı, bir avuç toprakla geçinmek zorunda kaldık. Güneşi de o alıyor, toprağı da..." dedi annesi.

Küçük meşe biraz durakladı ve sordu: "Anne bir şey sorabilir miyim, bunu niye yaptınız?"

Annesi cevap verdi: "Biz sandık ki işin kolayına kaçar ve tüm yetkimizi, gücümüzü ona aktarırsak daha iyi olacak, tembellik yaptık, kendi işimizi ona yaptırdık. Oysa her meşe kendi köküyle derine inebilirdi, güneşe karşı kendini muhafaza edebilirdi, kendi kendini iyileştirebilirdi; ama biz bu uzun yolu seçmedik, kolay yolu seçtik. Hepimiz gücümüzü ona aktardık, onu biz yarattık ama o bu gücü kötüye kullandı, büyüdükçe şımardı, şımardıkça büyüdü. O, başlangıçta fedâkarlık, hizmet ve özveri sloganları atan meşeden eser kalmamıştı... Herkes güçlü bir meşe başımızda olursa dertlerimiz hepten çözümlür sanıyordu ama kimse akıl edemedi ki güç tepeden gelmez, temelden ge-

FILOZOF MEŞE

lir, hepimiz tek tek güçlü olursak, hepimiz tek tek aydın olursak, hepimiz tek tek çalışkan olursak ancak gerçek aydınlık olur. Ama biz hep biri çık-sın da bizi kurtarsın düşüncesindeydik. Sonunda biri çıktı ama bizi değil, kendini kurtardı. Burada kazanan biri varsa sadece o büyük meşedir ve o bizim bu zaaflarımızı suiistimal etti.”

Küçük meşe sordu: “Anne suiistimal ne demek?”

Annesi başını indirerek, “Suiistimal, görev ve yetkiyi kötüye kullanmak demektir. Güç ile ilgili birinci koşul, onu kötüye kullanmamaktır; güçlü olmak haklı olmak demek değildir. Ona biz yetki verdik, keşke vermeseydik; ama o kadar kibar ve nazik konuşuyordu ki ben dahil herkes etkilenmişti... Dil başka, akıl başka, el başka şeyler yapınca anlaşıldı ki dediği gibi düşünmemiş, düşündüğü gibi de dememiş” diye cevapladı küçük meşeyi.

Küçük meşe ve annesi bir süre sustular, küçük meşe hem şaşkın hem hüznüydü, anne ise hem hüznü hem rahatlamış gibi duruyordu, sanki büyük bir yükten kurtulmuştu. Sonuçta sır

ANOOSHİRVAN MİANDJİ

tutmak her zaman yürekte bir yükür, yürek ne kadar temiz ise yükü de o kadar az olur.

Bir süre sonra küçük meşe döndü ve "Sonra?" diye sordu. Annesi devam etti: "Sonrası yok, o gün bu gündür yani yıllardır burada sıkışıp kaldık. Ona yakın duranları görüyor musun? Onlar hep onu övüp duranlar. Çoğu bu hikâyeyi bilmez ya da inanmaz, onların derdi, günü kurtarmak. Diğer meşeler de ya avunmak için unutmüş gibi yapıyor ya da çaresizlikten susuyor; ama bir meşe susuyorsa bu düşünmüyordur anlamına gelmez... Biz, bir zamanlar bizden farkı olmayan o meşenin tatlı diline kandık; bu yüzden dile çok dikkat etmek gerekir, her tatlı dilin arkasında iyi niyet var olmayabilir."

"Anne niyet nedir?" diye sordu küçük meşe, annesi cevap verdi: "Niyet yüreğimizden geçendir. Eğer bir meşenin yüreğinden güzel şeyler geçiyorsa o iyi niyetlidir. En iyi niyetli meşe başkalarını düşünen meşedir ama buradaki çelişki de tam olarak bu. 'Ben sizi düşünüyorum' dediği zaman biz niyetinin de aynı olduğunu düşündük ve elbirliği ile gücümüzü ona aktardık; ama onun niyeti bu değilmiş, yüreği başka, eli ağzı başkaymış,

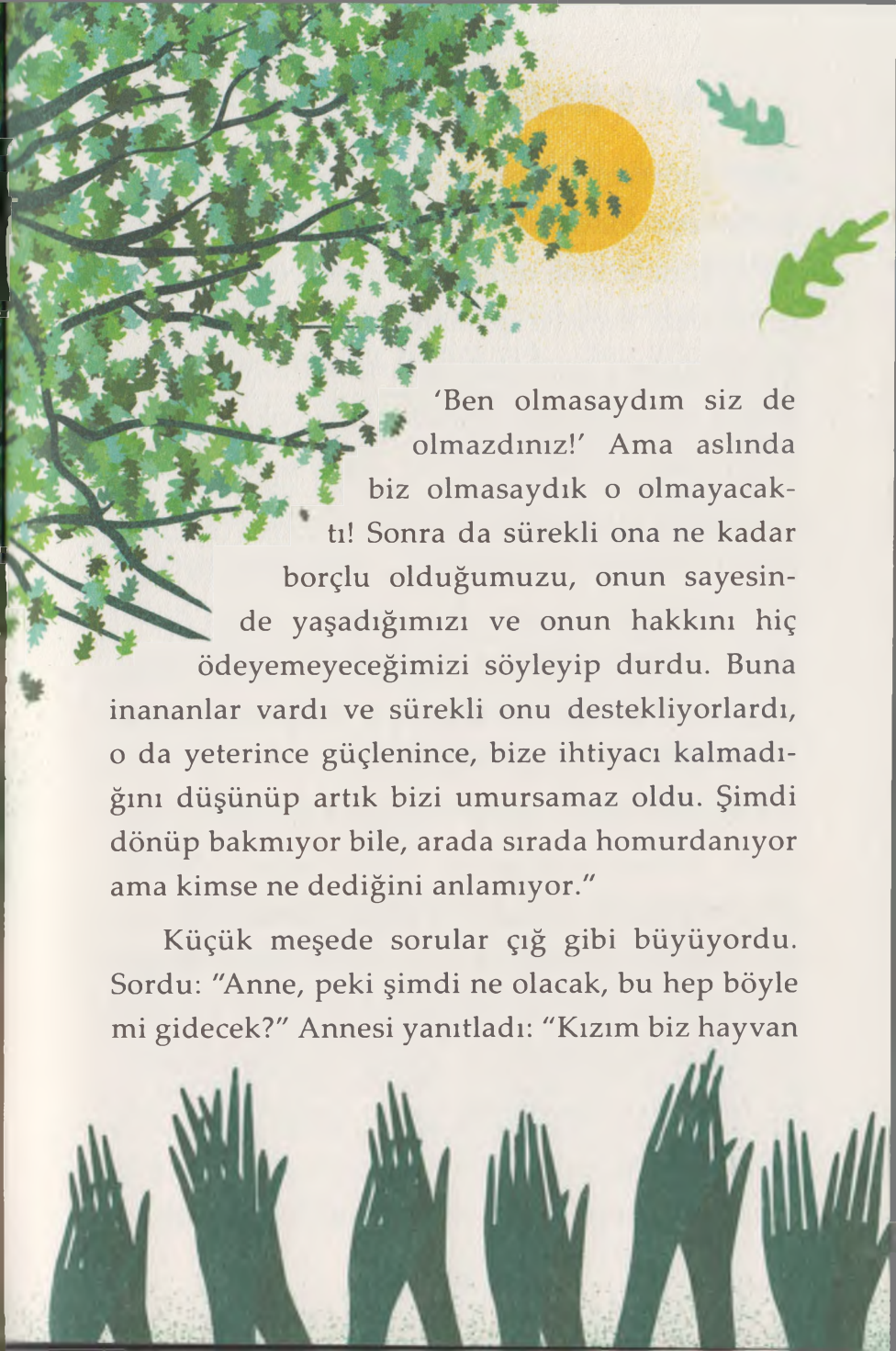
FILOZOF MEŞE



anladığımızda çok geç olmuştu. Meşelerin yüreği palamut değil ki kesip içini göresin.”


“Eee, anne, büyük meşe hiçbir şey demedi mi, hiçbir açıklama yapmadı mı?” diye sordu küçük meşe. Annesi kafasını salladı, “Demez mi!” dedi. “Eskiden konu açıldığında hep derdi ki,





'Ben olmasaydım siz de olmazdınız!' Ama aslında biz olmasaydık o olmayacaktı! Sonra da sürekli ona ne kadar borçlu olduğumuzu, onun sayesinde yaşadığımızı ve onun hakkını hiç ödeyemeyeceğimizi söyleyip durdu. Buna inananlar vardı ve sürekli onu destekliyorlardı, o da yeterince güçlenince, bize ihtiyacı kalmadığını düşünüp artık bizi umursamaz oldu. Şimdi dönüp bakmıyor bile, arada sırada homurdanıyor ama kimse ne dediğini anlamıyor."

Küçük meşede sorular çığ gibi büyüyordu. Sordu: "Anne, peki şimdi ne olacak, bu hep böyle mi gidecek?" Annesi yanıtladı: "Kızım biz hayvan



ANOOSHİRVAN MİANDJİ

değiliz ki yürüyüp gidelim, biz meşeyiz. Burası bizim toprağımız. Meşeler için toprakları kıymetlidir, buraya mahkûmuz, gidecek yerimiz yok... Gerçi bazı meşeler palamutlarını ya rüzgârlara ya da kuşlara bırakarak onların kurtulmasını istediler ama onlardan da haberimiz yok, iyi mi oldular kötü mü bilemiyoruz... Bana sorarsan o da çare değil, biz burada kendimiz bilinçlenmeliyiz, bunu kendimiz çözmeliyiz... Ama önce hatamızı fark etmeliyiz. İnan öyle meşeler var ki hiçbir şeyin farkında değiller, bu sefaleti saadet olarak anlıyorlar; o kadar şuursuzlar... Sefaletten ölmeyi bile marifet olarak görenler var."

Küçük meşe sordu: "Anne ben bilinçli miyim?" Annesi gülümsedi, "Nasıl bilinçli olunur, biliyor musun..." dedi. "Bilinçli olmak için çok şey bilmemiz gerekmez ama bildiklerimizi doğru kullanmamız şarttır. Sorduğun sorulara bakınca rahatlıkla diyebilirim ki sen bilinçli bir meşesin, bu beni sevindiriyor ama aynı zamanda da hüznlendiriyor."

Küçük meşe, "Niye anneciğim?" diye sordu.

FİLOZOF MEŞE

Annesi cevap verdi: “Beni sevindiriyor çünkü bir topluluk için bilinçli bireyler her zaman bir kıymettir, ışıktır; beni üzüyor çünkü bu kadar bilinçsiz meşe arasında sen neyi ne kadar değiştirebilirsin, inan bir fikrim yok... Ben bile ne yapabilirim diye düşündüğümde ancak bu olayların sebep sonuç ilişkisini sana anlatmakla yetindim... Hiç umudum kalmadı, aramızdaki fark o kadar büyük ki hepimiz birleşsek bile yine onu yenemeyiz... Kaderimiz bu sanki...”

Küçük meşe şöyle bir silkinip “Anne bir çare olmalı” dedi, “bir çözüm olmalı, vazgeçmeyelim, vazgeçmezsek bir olasılık daha olur, belki bir çare buluruz. Biz elimizden geleni yapmadan nasıl değişim bekleyebiliriz ki? Ben böyle yaşamak istemiyorum.”

Annesi güldü: “Haklısın, ben de gençken senin gibi ateşliydim, istekliydim ama meşelerin çoğu teslim olunca, çaresiz kalınca ya da avununca bana sadece bir avuç hayal kaldı ki onlar da yıllar geçtikçe tükendi gitti... Kızım seni seviyorum, en azından bunları bilmeni istedim, doğruları bilmek herkesin hakkı... Çünkü en önemli şey bilgidir, bilginin doğrusu kadar değerli bir şey yoktur,

ANOOSHİRVAN MİANDJİ



başımızda ne dert varsa hep bu sahte bilgilerden. Bak bu dediklerimi yarın tekrar et, burada seni onaylayacak iki meşeyi zor bulursun..."

Küçük meşe, avucunu sıktı ve dedi ki: "Olsun, ben vazgeçmeyeceğim anne, en azından deneyeceğim, en azından bunu yapacağım." Annesi cılız bir sesle, "Umarım" dedi.

Küçük meşe, o gece sabaha kadar düşündü, "Bir yol bulmalıyım, bir çare bulmalıyım..." de-

FİLOZOF MEŞE

yip duruyordu. Ama annesinin söyledikleri o kadar geniş ve açıklayıcıydı ki küçük meşe her düşündüğünde annesinin sözlerini anımsayıp tekrar başa dönüyordu.

Birkaç gün sonra çevrede dolaşan böcekleri izlerken bir karınca dikkatini çekti. Karınca çok azimliydı. Küçük meşe, "Derdimi ona açayım belki dinler beni" dedi kendi kendine. "Ey çalışkan karınca, bir dakikan var mı?" diye sordu. Karınca oralı olmadı, küçük meşe tekrar denedi: "Ey çalışkan karınca, lütfen bakar mısın, bir şey anlatabilir miyim?" Küçük karınca döndü ve dedi ki: "Ben meşgulüm, sen arıya anlat."

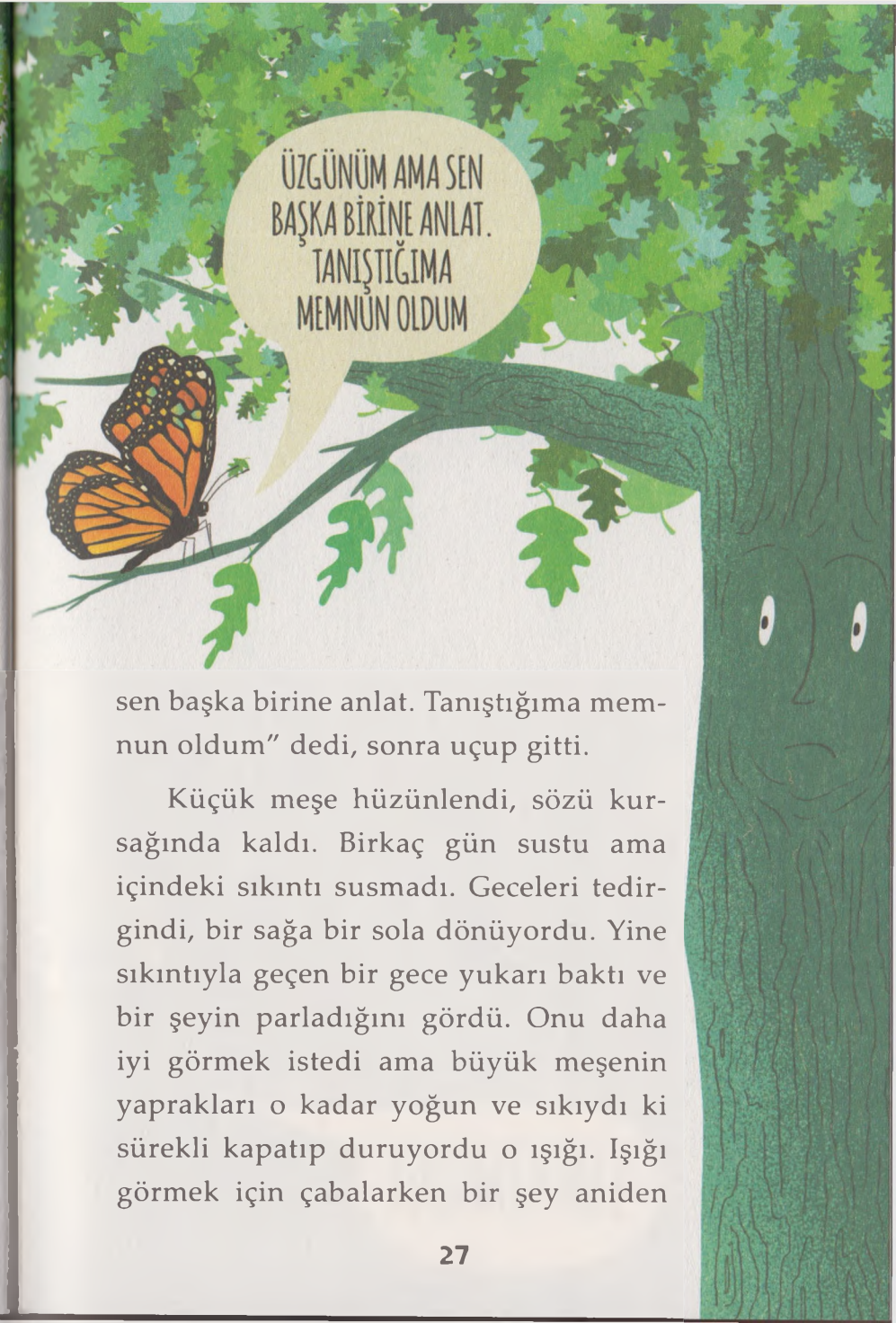
Meşe soluna dönüp baktı, gerçekten de orada bir bal arısı vardı. Hemen ona seslendi: "Merhaba arı, sana bir şey sorabilir miyim? Daha doğrusu bir şey anlatabilir miyim?" Arı baktı, güldü ve "Genç meşe, ilgine teşekkür ederim ama ben bal





arısıyım. Güneş batmadan dolaşmam gereken bir sürü yer var. Sen şu kelebeğe anlat, o herkesi dinler” dedi.

Küçük meşe yukarı bakınca güzel bir kelebek gördü, “Ey sevimli kelebek, seninle biraz konuşabilir miyim?” dedi. Kelebek geldi, küçük meşenin dalına oturdu ve “Söyle” dedi. Küçük meşe çok mutlu oldu, hemen başladı: “Bak sevimli kelebek, burada ortada büyük bir meşe var ya, yıllar önce o böyle değilmiş... Yıllar önce hikâye farklıymış...” Tam bu sırada kelebek araya girdi: “Bağışla beni küçük meşe, sen iyi birisine benziyorsun ama yıllar önce dediğine göre bu hikâye uzun sürecektir, senin bana anlatacağın o kısa hikâye benim uzun zamanımı alacak çünkü ömrüm seninki kadar uzun değil, senin bir dakikan benim bir saatimdir. Kaldı ki seni dinlesem bile bir yardımım dokunacağını sanmıyorum. Üzgünüm ama



ÜZGÜNÜM AMA SEN
BAŞKA BİRİNE ANLAT.
TANIŞTIĞIMA
MEMNUN OLDUM

sen başka birine anlat. Tanıştığımıza memnun oldum” dedi, sonra uçup gitti.

Küçük meşe hüznünlendi, sözü kurasığında kaldı. Birkaç gün sustu ama içindeki sıkıntı susmadı. Geceleri tedirgindi, bir sağa bir sola dönüyordu. Yine sıkıntıyla geçen bir gece yukarı baktı ve bir şeyin parladığını gördü. Onu daha iyi görmek istedi ama büyük meşenin yaprakları o kadar yoğun ve sıkıydı ki sürekli kapatıp duruyordu o ışığı. Işığı görmek için çabalarken bir şey aniden



SEN KİMSİN?



FİLOZOF MEŞE

dallarından birine kondu. Biraz ağırdı ama onu taşıyacak güçteydi dalı. Kuşun gözleri çok güzeldi. Küçük meşe sordu:

“Sen kimsin?”

“Ben baykuşum” dedi iri gözlü kuş. “Geceleri dolaşırım. Senin huzursuzluğun dikkatimi çekti. Genellikle farelerin olduğu yerlerde otlar pek hareketli olur ama senin durumun biraz farklı; sanki senin içindeki bir şey seni kıpırdatıyor.”

Meşe hemen cevap verdi:

“Baykuş, sen akıllı bir kuşsun, nasıl da içimi okudun!”

Baykuş kocaman gözleriyle güldü ve devam etti:

“Neden sürekli yukarıya bakıp duruyorsun?”

“Orada bir şey parlamıyor mu? Bak, bak, sanki bir şey parlıyor, öyle değil mi?”

Baykuş güldü. “Ooo... O dediğin yıldız. Onlardan o kadar çok var ki inanamazsın. Ben her gece onları seyrederim ama senin buradan görmeyen zor. Bu üstünüzdeki kocaman meşenin yaprakları gökyüzünü doğru dürüst görmeyenizi engelliyor... Çok

ANOOSHİRVAN MİANDJİ

şey kaçıyorsunuz... Yıldızlara bakmadan yaşamın anlamı yok çünkü hepimiz oradan geldik."

"Nasıl?" dedi küçük meşe.

Baykuş anlattı: "Öyle! Uzağa gitmeye gerek yok ki, burada en büyük güç kaynağımız, hayatımızın kaynağı güneş değil mi? O da bir yıldız." Küçük meşe fırsat bu fırsat başladı: "Sevgili baykuş, sen bilge birine benziyorsun. Benim bir derdim var. Bu büyük meşe var ya, aslında başında böyle değilmiş, biliyor musun?"

Baykuş araya girdi: "Sevgili meşe, hiç nefesini tüketme, ben o hikâyeyi biliyorum ve maalesef o hikâye gerçek... Ama bu meşeler acı çekmeyi hak ediyorlar. Hatta daha fazlasını hak ediyorlar!"

Küçük meşe biraz kızdı: "Bir dakika, benim suçum ne? Ben nerede yanlış yaptım ki bunu hak edeyim?"

Baykuş cevap verdi: "Hemen açıklayayım. Biz baykuşlarda da aynı şey geçerli. Bizden önceki nesil bilinçsizce çok avlandıysa, bizim için az av kalır ve biz yokluk çekeriz. Toplumlar ve topluluklar bir zincir misalidir, senden önceki seni etkiler, sen de senden sonrakini etkilersin. O yüzden top-

FILOZOF MEŞE

lumsal bilinç sadece kendini değil, senden öncesini ve sonrasını düşünmeyi gerektirir. Bu bilincin olmadığı toplumlar kesik kesik ve yüzeysel yaşar. Bak ne diyeceğim, türlü türlü meşe var ama ben meşeleri üç gruba ayırıyorum: Saf meşeler ki onlar düşünmeyi sevmezler, ne söylesen inanırlar. Bencil meşeler ki işlerine geldikçe sadece menfaat ve fayda üzerine ilişki kurarlar ve bu tip meşeler birinci tip meşeleri çok güzel sömürür. Bir de üçüncü ve son tip meşeler vardır ki başkalarını düşünen iyi meşelerdir bunlar, senin gibi. Bunlar hep azınlıktadır çünkü iyi olmak sadece demekle olmaz, eylem ister. İyilik sözden değil gönülden olmalı.”

Küçük meşe araya girdi: “Gönül ne demek?”

Baykuş kanatlarını açıp tekrar toparladı, bir sola bir sağa bakındı, o kocaman parlak gözlerini birkaç kez kırptı ve küçük meşeyi hayranlıkla süzdü: “Ah, küçük meşe, bu nasıl da güzel bir soru! Gönül, kelimelere sığmaz ki... Gönül yürekte gelen temiz duygulardır, bizi özümüze bağlayan bağıdır.”

Küçük meşe yine sordu: “Niyet de gönülden mi gelir?”

ANOOSHIRVAN MIANDJI

Baykuş kafasını salladı: "Evet, gönlü güzel olanın niyeti de söylemi de eylemi de güzel olur. Gönül güzelse her şey güzel olur. Bak senin gönlün güzel, benim gözlerim kocaman ama gönül güzelliğini görmek için yürek yeter."

Küçük meşe sordu: "Peki bu dediğin üç tip meşe ile bu işi nasıl çözeceğiz?"

"Sen çok yaşa! O birinci ve ikinci, saf ve bencil meşeler var ya... Onları azaltıp iyi ve başkalarını düşünen meşeleri çoğaltmalısınız. İş annelere düşüyor, onlar nasıl meşe yetiştirirse, toplum da öyle olur. Bak senin annen seni ne güzel yetiştirmiş."

Meşe biraz utandı, biraz mutlu oldu ve son bir soru sormak istedi: "Bilge baykuş, ben yıldızları görebilecek miyim?"

Baykuş cevap verdi: "Aslında kışın tüm yapraklar dökülünce görebilirsin diyeceğim ama o zaman tüm meşeler gibi sen de uykuda olacağın için yine göremezsin. Bana sorarsan kalıcı bir çözüm bulmalısınız, bunca senelik ömrümde hiçbir sorunun kendi kendine çözüldüğünü görmedim. Bir sorunu mutlaka biri ele alıp çözmeli. Belki de bu sorunu sen çözeceksin."

FILOZOF MEŞE

Küçük meşe heyecanlandı. "Aaa, sen çok iyi birisin" dedi, "bana güveniyorsun yani?"

Baykuş kafasını salladı: "Sen soru soran ve merak eden bir meşesin. Her şey bir soru ile başlar, unutma bunu. Sorgulamadan yenilik olmaz. Kuşku önemli, bir meşe kendi kendine, 'Yanılabiliyorum' demeli ve sürekli, 'Ya bu böyle değilse' diye düşünebilmeli. O zaman bir şeyler değişebilir, yoksa herkesin düşündüğü gibi düşünürsen onlardan bir farkın kalmaz.

Artık gitmeliyim ama önce bir şey daha söylemek istiyorum.

Şu sorunun cevabını bul: 'Neyi farklı yapıyorsun ki farklı sonuç bekliyorsun?' Hadi her şey gönlünce olsun. Unutma, bazen bir meşe her şeyi değiştirebilir... Belki de o meşe sensin!"



ANOOSHİRVAN MİANDJİ

Gecenin karanlığında kaybolup giden baykuş, küçük meşede annesinin ardından ikinci depremi yaratmıştı. Ona bir sürü bilgi ve bir o kadar da yeni soru bırakıp gitmişti.

Küçük meşe günlerce düşündü durdu. Annesi bir gün, "Kızım ne yapıyorsun?" diye sordu. "Düşünüyorum" dedi küçük meşe. Annesi gülümsedi: "Güzel kızım, ben de senelerce düşündüm. Ama nereye kadar, sonunda sanki bir duvara çarpıp duruyorsun."

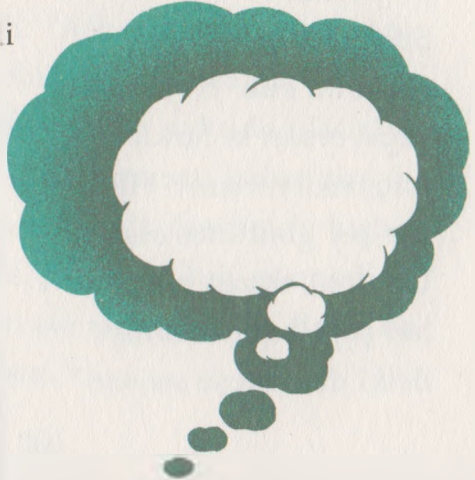
"Ama anne, ben farklı düşünüyorum."

"Nasıl farklı?"

"Ben düşünmeyi düşünüyorum."

Anne meşe anladı ki, kızı herhangi bir meşe değildi, onun yüreğinde bir ışık vardı.

Küçük meşe kendi kendine, "Yeniden başlayacağım, herkese derdimi anlatacağım, vazgeçmeyeceğim, mutlaka bir yol olmalı" deyip durdu.



FİLOZOF MEŞE

Yaz mevsimiydi, karıncaların en çok çalıştığı günler... Sürekli bir şeyler taşıyorlardı. Boylarını aşan yapraklar, palamutlar, yiyecekler, ne bulurlarsa... Meşe onları izleyip duruyordu, sanki karıncaların dünyasında kendisini çağıran bir şey vardı. "Şunlara bak" diye düşündü. "Ne kadar azimliler; boylarının neredeyse kaç katını taşıyorlar. Demek ki boyun küçük olması önemli değil, önemli olan düşüncelerin büyük olması!"

Tam o sırada aşağıdan bir ses selam verdi. Küçük meşe şaşırıp ona baktı. Bir karınca... Gülümsemi ona, "Merhaba, nasılsın?" dedi.

"Ben seni tanıyorum" dedi karınca. "Sen şu küçük palamutlarını bize bırakan meşesin... Biz asla iyilik yapanları unutmayız."

"Evet iyi hatırladın ama palamutlarım küçükler, sonuçta ben de küçüğüm."

"Bir şey diyeceğim; bunca meşe var burada, bazıları o kadar bencil ki inanamazsın, bir palamut bırakacak diye canımız çıkar. Hele o büyük meşe var ya, onun palamutları hep çürük! Onca su emiyor aşağıdan, onca güneş alıyor yukarıdan ama meyveleri hep çürük! Niye?"

ANOOSHİRVAN MIANDJİ

"Niye?" diye tekrarladı küçük meşe.

"Aslında kendisine sormak lazım nedenini ama bana sorarsan onun temelinde sorun var. O buraya kendi emeğiyle gelmemiş, başkaları ona yardım etmiş. Bir şeyde emek yoksa o bereketsiz olur... Bizim ömrümüz o kadar uzun değil ama bunu bize kraliçe karınca söyledi. Herkes bizi küçümser ama biz karıncalar beyni olan canlılarız."



"Ahh, tam yarama bastın" dedi küçük meşe.
"Ben de bahardan beri bunu düşünüyorum. Sence ne yapabiliriz, senin bir fikrin var mı?"

"Açıkçası işim çok... Ama birkaç gün sonra biraz rahatlarsam seni dinlemeye gelirim."

"Söz mü?"

FILOZOF MEŞE

“Karınca sözü.”

Küçük meşe içinden gülmeye başladı: “Bak, yeni bir şey öğrendim; ‘karınca sözü...’ Demek böyle bir şey de varmış!”

Gerçekten birkaç gün sonra karınca gelip küçük meşeye tırmandı ve “Eveet...” dedi. “Nerede kalmıştık?”

Küçük meşe büyük bir heyecanla annesinin ve baykuşun söylediklerini anlattı. Karınca dikkatle dinledi. Bu arada arkadan kulak kabartanlar vardı. Karınca döndü ve ciddi bir edayla cevap verdi:

“Bizim kraliçe, ‘Yukarıda ve aşağıda bir haksızlık var, toprağın büyük bölümünü tek bir ağacın kaplaması, güneş ışığının büyük bir kısmını tek bir ağacın emmesi adil de değil, doğru da değil’ demişti ama bu kadar ayrıntı vermemişti. Şimdi düşünüyorum ki bu sorun benim boyumu aşabilir.”

Tam o sırada arkadan bir meşe seslendi:

“Tabii ki boyunu aşar, küçücük bir karıncasın! Sen bu küçük meşenin kuruntularına kulak verme, git boyuna göre işlerle uğraş.”

ANOOSHİRVAN MİANDJİ

Karınca sustu. Küçük meşe dedi ki: "Siz niye karıncayı küçümsüyorsunuz, ayıp değil mi! Bakın onlar neredeyse kendi ağırlıklarının yirmi katını bile taşıyorlar, bence verdikleri mücadele ve emek saygıyı fazlasıyla hak ediyor."

Dönüp karıncaya baktı. Karınca tam bir şey diyecekti ki yine arkadan bir meşe laf atmaya başladı: "Söyle bakayım küçük karınca, nedir senin gücün, çok merak ettik, boyun bosun ortada, sen neyin nesisin?!"

Karıncanın kalbi kırıldı, cılız bir sesle konuştu: "Mmm... Yani... Ben küçük olabilirim. Evet haklısınız biz küçüğüz ama bizim de arkadaşlarımız var."

Meşeler kahkahayı bastılar. "Sevsinler senin arkadaşlarını, sen nesin ki senin arkadaşların ne olsun?" Bir diğeri devam etti: "Ha ha ha, hiç gülesim yoktu! Senin arkadaşların senin gibiyse biz çok güleriz."

Karınca dedi ki: "Benim çeşit çeşit arkadaşlarım var. Benden büyük olan da var, küçük olan da; ama sonuçta iyi arkadaşlar."



EVET HAKLISINIZ
BİZ KÜÇÜĞÜZ AMA BİZİM DE
ARKADAŞLARIMIZ VAR

ANOOSHİRVAN MİANDJİ

Arkadaki meşeler tekrar gülmeye başladılar. Biri dedi ki: "Bu küçük meşe zaten bir tuhaf, kendini bir şey sanıyor, 'düşünüyorum, düşüneceğim, düşünmekteyim' diyor. Düşünmek ne ki? Ben şahsen düşünmeyi pek sevmiyorum çünkü düşündükçe mutsuz oluyorum. İyi bir meşe hiç düşünmemeli. O zaman daha mutlu olur. Bu karıncaya gelince, bu kadar küçük bir karıncanın

...
AMA SONUÇTA
İYİ ARKADAŞLAR!



FİLOZOF MEŞE

kendisinden daha küçük arkadaşları olması çok komik... Küçüğün daha küçüğü... Ha ha ha... Bizi çok güldürdün. Dikkat edin arkadaşlığınıza nazar değmesin. Ha ha ha... Ha ha ha..."

Küçük meşe biraz kızgın, biraz öfkeli, "Sen onları boş ver" dedi karıncaya. "Kabalıklarından dolayı özür dilerim. Tüm meşeler böyle değildir, küçüklere karşı saygı çok önemli ama bunlar zaten o büyük meşenin çevresinde dolaşan çıkarıcı meşeler, ince şeyler düşünecek, söyleyecek ve yapacak yetenekte değiller. Bunlar günübirlik yaşayan tipler. Sanki meşe değil mantarlar."

Karıncı gülümsedi:

"Meşeleri mantara benzetmen gülünç. Haklısın, omurga önemli bir şey ve karakter her canlının omurgası. Ben artık gideyim, çalışmazsam mutsuz olurum."

"Bir dakika lütfen, bana yardım edecek misin?"



Karınca cevap verdi: "Ne yalan söyleyeyim, bir şey diyemiyorum."

"Lütfen. İçimden bir ses sanki sen yardım edebilirsin diyor."

"Açıkçası seni seviyorum, üstümüzde hakkın var. Bu had bilmez meşeler de damarıma dokunmadı değil, onlara da bir ders vermek isterim ama ne yaparım ne ederim, inan gerçekten hiçbir fikrim yok."

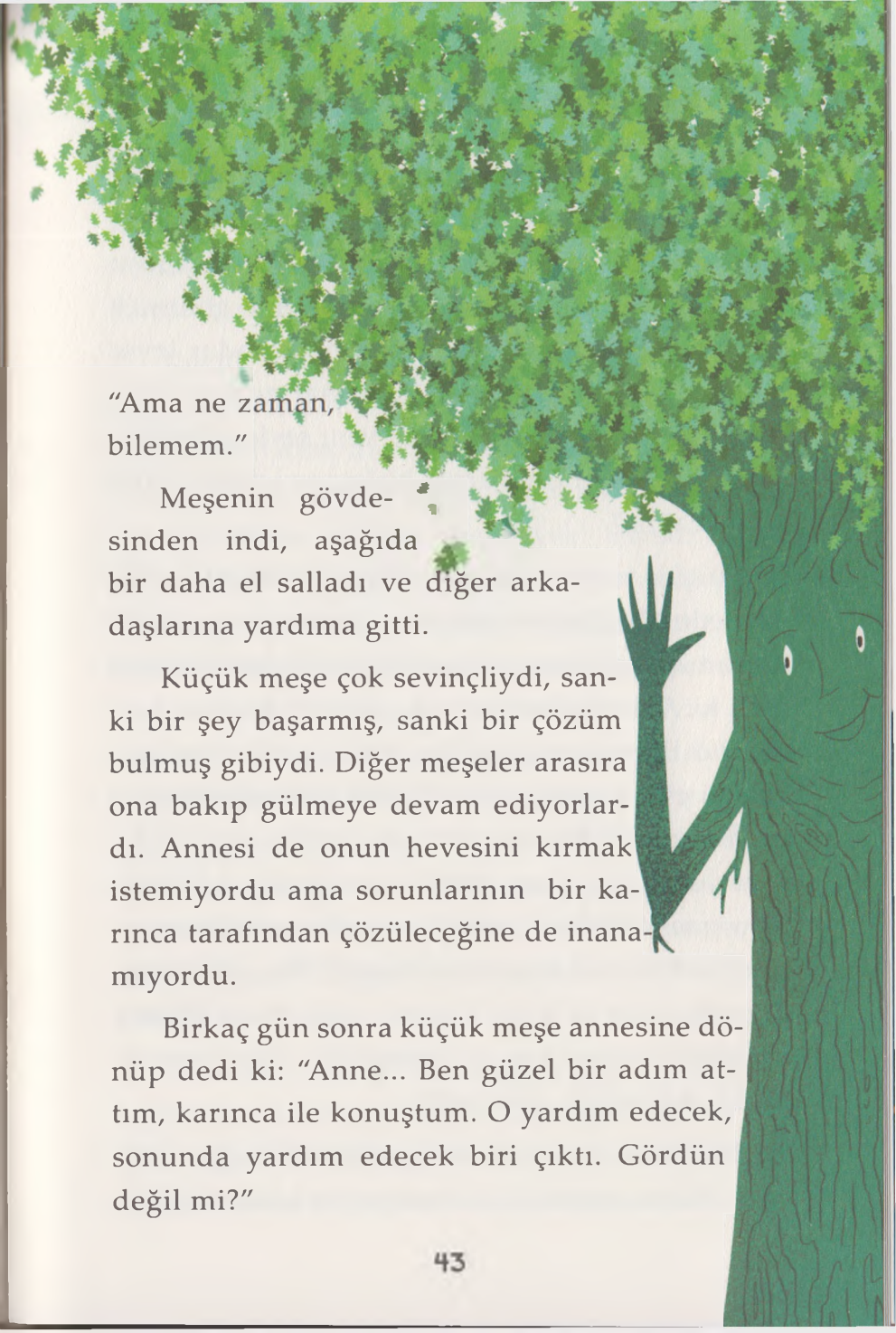
Küçük meşe çok sevindi: "Yaşasın! İyi ki varsın, bana söz ver, bir karınca sözü!.."

Karınca meşenin sevinçli haline kıyamadı, giderayak cevap verdi: "Biz sözümüzü tutarız, söz verirsem tutmak zorundayım ama ya yapamazsam diye endişelerim var. O zaman sana mahcup olurum, sonra gelip gönlünü alamam."

Küçük meşe hiç oralı olmadı: "Hadi ama... Lütfen söz ver."

"Pekâlâ, söz veriyorum" dedi karınca.





“Ama ne zaman,
bilemem.”

Meşenin gövdesinden indi, aşağıda bir daha el salladı ve diğer arkadaşlarına yardıma gitti.

Küçük meşe çok sevinçliydi, sanki bir şey başarmış, sanki bir çözüm bulmuş gibiydi. Diğer meşeler arasına ona bakıp gülmeye devam ediyorlardı. Annesi de onun hevesini kırmak istemiyordu ama sorunlarının bir karınca tarafından çözüleceğine de inanmıyordu.

Birkaç gün sonra küçük meşe annesine dönüp dedi ki: “Anne... Ben güzel bir adım attım, karınca ile konuştum. O yardım edecek, sonunda yardım edecek biri çıktı. Gördün değil mi?”

ANOOSHIRVAN MIANDJI

Annesi onu kırmak istemedi. "Evet kızım, hem gördüm hem duydum. Ama sen yine de gönül bağlama. Verilen her iyi söz tutulsaydı dünya cennet olurdu. Söylemek kolay, yerine getirmek zordur. Sonuçta o bir karınca. Seni ne kadar sevse de gücünün bir sınırı var. Sonbahar geliyor, sonra da kış, seneye bahar gelsin yeni şeyler düşünürüz belki, bu yıl geçti artık, birkaç ay içinde biz de uyuyacağız."

Küçük meşe o kadar mutluydu ki hiçbir şekilde aksini düşünmek istemiyor, buna karşın sanki zaman ağır geçiyor gibi geliyordu. Kendi kendine dedi ki: "Mutlu iken zaman çok hızlı geçiyor ama mutsuz iken yavaşlıyor, ben şimdi mutluyum ama zaman yine yavaş geçiyor. Yoksa ben aslında mutsuz muyum?" Bir süre sonra bu kuşku yerini daha derin sorgulamalara bıraktı ve günler birbirine benzemeye başladı. Artık karıncalar ortalıktan çekilmişlerdi, yaz sona ermekteydi. Bir gün uyanığında baktı ki hava kırılmış, soğumuş. "Benim karıncamı gören var mı içinizde?" diye soracağı bir karınca aradı, göremedi.

Bir meşe onun sürekli aşağıya baktığını fark edip "Yahu, bırak! O karıncayı ne kadar ciddiye

FİLOZOF MEŞE

aldın! Onlar kış uykusunda. Hepsi yerin altına gittiler. Ancak bahara bir daha görürsün. Şaşkın, neyini ciddiye aldın ki onun? Bizi dinlemedin. Küçük bir şeye umut bağlamak akıl işi mi?" dedi.

Küçük meşeyi bir hüznün bastı, konuşana cevap bile vermedi. Sanki zihni de susacakmış gibi oldu, kendi kendine konuştu: "Ya bu söylenenler doğruysa, ya karınca sözünü tutmazsa, ya gerçekten uyuduysa, ya beni unuttuysa? Bunlar mümkün mü? Yani o bunu yapar mı? Ne dedi bana? 'Sözümü tutamazsam gelip gönlünü alamam' dedi. Yoksa sözünü tutamayacağını biliyor muydu? Ama 'Biz karıncalar sözümüzün eriyiz' dedi sanki. Yoksa demedi mi? Ne olacak şimdi? Ya da ne olmayacak? Offf!.. Niye gittikçe umutsuzluğa kapılıyorum? Nerede yanlış yaptım? Baykuş ne dedi: 'Vazgeçmezsen doğru sana gelir.' Ben vazgeçmedim ama doğru niye gelmedi? Yoksa gecikti mi? Yolda mı? Gelecek mi? Ya gelmezse? Ne yapabilirim ki?.."

Bu kuruntular küçük meşeyi içten içe yemeye başlamıştı, hassas yüreği sızlıyordu. Herkes için güzel şeyler arzuluyordu, adaletin hakkın eşit dağıtılmasını istiyordu, bunlar evrenin temel ya-

ANOOSHİRVAN MIANDJİ



saları değil miydi? O da o temel yasalara uygun düşünüyordu, o zaman evren niye ona yardım etmiyordu, niye? Evren onu duymamış mıydı? Yoksa çok mu meşguldü? Belki de meşenin derdi evrenin derdi değildi.

Artık sonbahar gelmişti, hazan rüzgârları yavaş yavaş esmeye başlıyordu. Yaprakları alıp götürcekti.

O akşam bir sessizlik hâkimdi, bu herhangi bir sessizlik değildi, yaprak kırırdamıyordu...

FİLOZOF MEŞE

Birdenbire şiddetli bir rüzgâr esti, rüzgârın esmesine tüm meşeler aşınaydı ama bu kez bir fark vardı. Rüzgâr estiğinde keskin bir ses geldi: “Şakkk!” Sesin nereden, niye ve nasıl geldiğini kimse anlayamadı. Bazı meşeler uykudaydı zaten.

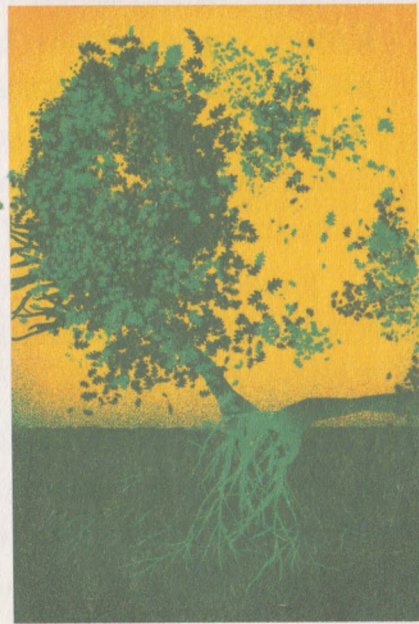
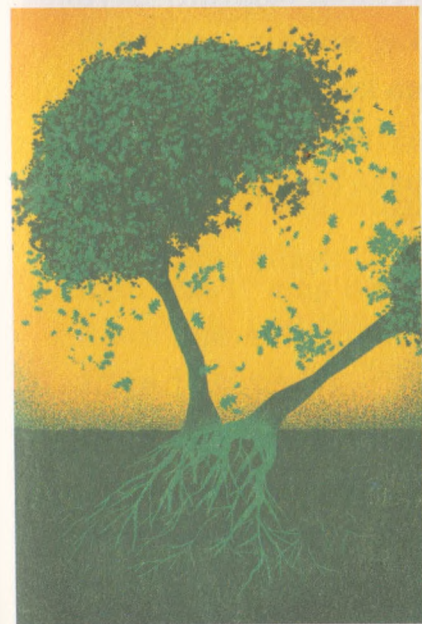
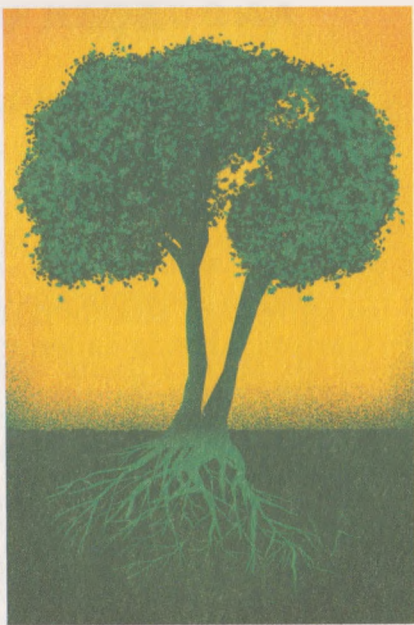
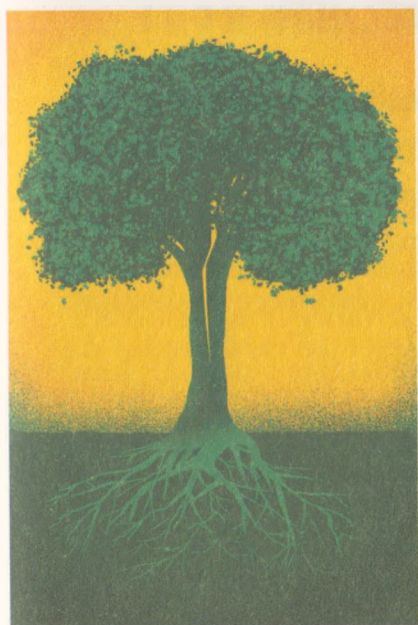
Birkaç saat geçmiş, rüzgâr dinmişti ancak aniden şiddeti yükselen bir rüzgâr yeniden esmeye başladı, o tuhaf ses bir daha geldi: “Şakkk!” Küçük meşe hem korkuyordu hem meraklanıyordu. Hep bir işaret, bir sinyal, bir mesaj beklemişti. Bir şeylerin değişmesini istiyordu ama o da bu sese bir anlam veremiyordu. Rüzgâr tekrar dinmişti. Uzun gece geçti. Sabah olmuştu, herkes yeni yeni uyana-caktı ki rüzgâr tekrar esmeye başladı. Küçük meşe bu defa dikkatliydi, sesin tekrar gelip gelmeyeceğini merak ediyordu, kulaklarını dikti. Rüzgâr yavaş yavaş yükseldi, yükseldikçe yükseldi ve aniden şiddetini artırdı. Yine, “Şakkk!” diye bir ses geldi ve inanılmaz bir gürültü koptu. Büyük meşe tam kökünden adeta ikiye ayrılıp yere serildi! Gürültü o kadar yüksekti ki tüm meşeler uyandılar, herkes şok içindeydi. Olan bitene kimse anlam veremiyordu. Büyük meşe yere serilmişti, bu nasıl mümkün- dü? Kimse gördüklerine inanamıyordu.

ANOOSHİRVAN MIANDJİ

İlk şaşkınlığı atlatan meşeler dedikoduya başladılar, herkes mırıldanıyordu. Bir uğultu sarmıştı ortalığı.



Küçük meşe hayretler içinde ve sevinçliydi ama asıl merak ettiği bunun nasıl gerçekleştiğiydi. Annesine sarılmıştı, garip bir mutluluk haliyle birbirlerine bakıyorlardı. Kimse bir şey bilmiyordu. Sonbaharın soğuğu artmıştı, tüm meşeleri kış uykusu basmak üzereydi. Küçük meşe uyumadan önce öğrenmek istiyordu ama onun da uykusu gelmişti...



ANOOSHIRVAN MIANDJI

Aylar geçti, sonbahar kış bitti. Bahar gelip meşeler yeniden gözlerini açmaya başladığında küçük meşe geçen seneden kalan sorusunu unutmamıştı: “Ne oldu? Nasıl oldu? Kim yaptı?”

Büyük meşenin gövdesi çürümeye başlamıştı. Garipti. Altında ezilen meşeler de vardı, onlar da çürümüşlerdi...

Küçük meşenin akli fikri karıncadaydı, onların yerin altından çıkacağı zamanı dört gözle bekliyordu. Birkaç hafta sonra havalar ısındığında birkaç karınca görüldü ortalıkta, küçük meşe hemencecik büyük bir heyecanla bağırdı: “Sayın karınca, sayın karınca, bakar mısınız, çok önemli!” Karıncaların biri kafasını kaldırdı ve “Bana mı seslendiniz?” diye sordu. “Evet, size seslendim” dedi küçük meşe, “Lütfen bana bir dakikanızı ayırır mısınız, çok önemli!..”

Karınca anlam verememişti ama “Peki” dedi. Küçük meşe ondan, daha yakına gelmesini istedi. Karınca yaklaştı.

Küçük meşenin kalbi ağzındaydı: “Bakın, geçen sene bir arkadaşınızla konuşmuştum, bana söz vermişti yardım etmek için. Onu bana bulabilir misiniz?”

FİLOZOF MEŞE

Karınca sordu: "Hangi konuda?"

Küçük meşe eliyle arkadaki çürümüş büyük meşeyi gösterdi. Hikâyeyi en baştan alıp nasıl zor duruma düştüklerini, yaşam alanlarının nasıl küçüldüğünü, yıllarca baskı altında haksızlığa ve aşağılanmaya uğradıklarını anlattıktan sonra sözünü şöyle bağladı: "O büyük meşe geçen sonbaharda aniden kökünden kırılıp yerlere serildi, biz de kış uykusundan uyanınca baktık ki çürümüş... O karınca arkadaşınız bu konuda bana yardım sözü vermişti, onu tekrar görmeliyim lütfen, çok önemli..."

Karınca, "Peki" dedi, "bir bakayım ama bulmam zaman alabilir, kim olduğunu bilemiyorum."

"Sağ ol" dedi küçük meşe, "ne olur bul onu." Karınca uzaklaştı.

Birkaç gün sonra öğlene doğru karınca çıkıp geldi ve dedi ki: "Sevgili meşe, o arkadaşı bulamadım ama onu tanıyan bir karınca var, gelip sizinle konuşacak."

Küçük meşe çok sevindi, teşekkür etti, sabırsızlıkla beklemeye başladı.

ANOOSHİRVAN MİANDJİ

Ertesi gün bir karınca geldi. Küçük meşenin daha önce gördüğü karıncalardan farklıydı, dişlerinin değişik bir yapısı vardı. Sordu: "Küçük meşe kim, onunla görüşeceğim."

Küçük meşe hemen el salladı ve "O benim" dedi. Karınca yaklaşıp selam verdi. "Biz pek dışarı çıkmayız ama yine de senin hatırın için geldim" dedi.

Küçük meşe ona heyecanla teşekkür etti.

"Ben marangoz karıncayım" dedi farklı görünen karınca. "Biz marangoz karıncaların işi çok ve ağırdır. Senin arkadaşına gelince...

O geçen yazın sonunda gelip bize senin derdini anlattı, sana söz verdiğini söyledi, sözünü mutlaka tutmak zorundaydı ama ömrü zaten kaç aydı. Kış uykusundan uyanamayacaktı. Bizden ona söz vermemizi ve onun sana verdiği sözü tutmamızı istedi, biz de ona söz verdik. Düşündük ki kökleri biz yiyelim gövdeyi de

KÜÇÜK
MEŞE KİM?
ONUNLA
GÖRÜŞECEĞİM
...



FİLOZOF MEŞE

tahtakurtları yesin. Sonra tahtakurtları ile görüş-tük, sonuçta farklı olsak da ikimiz de tahta ile uğ-raşıyoruz. Onlar da sağ olsunlar bizi kırmadılar, olur dediler. İşte o büyük kibirli meşenin sonu böyle geldi, tahtakurtları onun gövdesini içinden yiyerek çürüttüler, rüzgâr da anlaşılın son dar-beyi vurmuş. Böylece biz de sözümüzü tutmuş olduk.”

Küçük meşe aklını kurcalayan en önemli so-runun cevabını bulmuştu ama dostu karıncanın hayatını kaybetmesine de çok üzülmüştü, yaşlı gözlerle marangoz karıncaya dedi ki: “Ondan ses



ANOOSHİRVAN MİANDJİ

çıkmayınca acaba sözünü unuttu mu, beni unuttu mu demiştim kendi kendime. Ama unutmamış.”

Marangoz karınca kafasını salladı, “Üzülmene gerek yok küçük meşe” dedi. “İşçi karıncalar mevsimlik yaşar. O zaten ömrünü yaşadı, ayrıca böyle önemli bir sorunun çözümünde önyak olduğu için çok mutluymuş, el eli yıkar o da döner yüzü yıkar, birlikten güç doğar, ne olacak, sizin yapraklarınız palamutlarınız bize yiyecek oluyor, bizim de size bir faydamız dokunduysa ne âlâ.”

Marangoz karınca izin isteyip uzaklaştı.



FİLOZOF MEŞE

Küçük meşe çevresine baktı. Evet artık o büyük meşe yoktu, gökyüzü o kadar güzeldi, bulutlar ve güneş öyle güzel görünüyordu ki, herkes yeniden doğmuş gibiydi. Buna karşın karanlığa alışmış bazı meşeler hâlâ gözlerini güneşten kaçırıyorlar, cahillikleri ile yüzleşmekten kaçınıyorlardı. Aydınlık onlara göre değildi, sanki güneşe baksalar güneş onlara ne kadar boş yaşadıklarını anlatacaktı.

Gece oldu. Meşe artık yıldızları da görüyordu. Çok mutluydu ama hâlâ bundan sonra ne olacak endişesini taşıyordu. Kolay değil, büyük bir değişim yaşanmıştı, her şeyi yeniden düşünmeleri gerekecekti.

O sırada baykuş ortaya çıktı, yanına gelip "Merhaba" dedi. "Artık sana küçük meşe demeyeceğim, sen büyümüşsün."

"Aaa, gerçekten mi?" diye sevincini gösterdi küçük meşe.

"Evet, kesinlikle! Boy atmışsın, rengin parlamış. Ne güzel olmuş. Kurtulmuşsunuz."

"Evet, rüzgâr onu ortadan kırdı, içinden tah-takurtları kemirmiş."

ANOOSHİRVAN MİANDJİ

Baykuş o kocaman gözleri ile bakıp dedi ki: "Herkes ektiğini biçer, hayat herkese gönlüne göre verir, olacağı buydu, geç oldu ama oldu."

"Evet, ben de sonbaharda hep sorup durmuştum. 'Neden karınca sözünü tutmadı, neden evren müdahale etmedi, neden?' diye."

"Bu evrenin de kendine göre bir düzeni var, bir hesabı kitabı var, her şeyin bir zamanı var, günü gelmeden nasıl dalın yaprak açmıyorsa, o da işini kendi kurallarına göre yapar. Asıl marifet evrenin kurallarını değiştirmek değil o kurallara saygı duymaktır. O büyük meşe, evrenin kurallarını küçümsedi ve sonunu kendisi hazırladı."

"Evet, bak gövdesi çürümüş. Artık yukarıdan güneş, aşağıdan toprak bize yeniden hayat verip bereket getirecek."

Baykuş ayrılmaya hazırlanırken, "Getirdi bile" dedi. "Ama sana söyleyeceğim bir şey var. Senin adın artık 'küçük meşe' değildir, senin adın 'filozof meşe'dir."

Küçük meşe heyecanlandı.

"Filozof nedir? Güzel bir şey mi?" diye sordu.



HERKES
EKTİĞİNİ BİÇER, HAYAT
HERKESE GÖNLÜNE GÖRE
VERİR, OLACAĞI BUYDU,
GEÇ OLDU AMA OLDU.

“Filozof, düşünmeyi seven kişi demektir. Sen de düşünmeyi fazlasıyla seven bir meşesin, bu yüzden sana filozof meşe diyorum...”

Küçük meşe teşekkür etti. Baykuş ayrıldı ve uzaklaştı.

Sabah meşe annesine dedi ki: “Anne bak her şey değişti.”

Annesi ona sarıldı.

“Evet. Olması zor olan bir şey olduğunda etkisi büyük olur ve öyle de oldu.”

ANOOSHİRVAN MIANDJİ

“Bundan sonra her şey güzel olacak mı?” diye sordu küçük meşe.

Annesi biraz düşündükten sonra yanıtladı: “Güzellik emek ister, güzelliğin devam etmesi ve yaşaması için çaba şart. Bu yüzden bu hikâyeyi tüm meşeler bilmelidir. Yaşayanlar ve yeni doğacak olanlar bilmelidir, bizim saf ve bencil meşeler ile artık kaybedecek zamanımız yoktur.”

Küçük meşe, “Haklısın anne” dedi, sonra aklına geldi: “Anne, baykuş bana filozof meşe dedi.”

Annesi gülümsedi: “Yerinde bir söz söylemiş, her şey düşünce ile başlar ve eğer bir düşünce doğru ise yolunu kendisi açar. Senin düşüncelerin doğru olduğu için karşılık buldu. Kızım, sorgulamaktan vazgeçme ve bunu da çocuklarına aktar, yoksa onlar da aynı hataları yapar.”

Küçük meşe düşündü ve bunları herkese anlatmaya karar verdi, akşam olduğunda dönüp taşa baktı, gölgesi artık taşı geçmişti.



KIZIM
SORGULAMAKTAN VAZGEÇME
VE BUNU DA ÇOCUKLARINA AKTAR,
YOKSA ÖNLER DA AYNI
HATALARI YAPAR.



THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1207 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL: 773-936-3000
WWW.CHICAGO.LIBRARY.EDU